

ایران در آثاری اینچنین هستیم که از صمیم قلب و با جان و دل دوست دارند در چنین پروژه‌هایی حضور داشته باشند. نمونه بارز آن پروژه‌هایی مانند «امام علی»، «ولایت عشق»، «مختارنامه» است که نشان از علاقه هنرمندان به کار در این حوزه داشت.

برای پرداخت به مضامین دینی مثل امام رضا (ع) دو نوع نگرش تاریخی و اجتماعی وجود دارد. از مزادآبادی درباره تفاوت این دو نگاه پرسیدیم که گفت: من بیش از همه، دوست دارم که مردم ما و به‌ویژه نسل جوان امام هشتم را بشناسند؛ یک شناخت عمیق از زیست و اندیشه و ارتباط با شخصیت درونی امام.

به طور مثال اگر فیلمی تاریخی درباره امام حسین (ع) ساخته می‌شود، عموماً مربوط به یک ماه قبل از واقعه عاشورا و تا لحظه شهادت می‌شود، اما به باور من، باید به ۵۸ سال دوران زندگی امام هم در کنار این موضوع پرداخته شود تا با اندیشه‌ها و نوع نگاه امام به زندگی آشنا شویم و شناخت درستی از ایشان پیدا کنیم. وقتی چنین شناختی شکل گرفت، دیگر می‌توان به تبلور اندیشه‌های امامان را در ابعاد اجتماعی و زیست جامعه امروز پرداخت. به هر طریق ائمه، دانشمندان عصر خود بودند و بالطبع نگرش آنها در ابعاد مختلف می‌تواند در جامعه اثر گذار باشد.

فیلم تلویزیونی «آوای نقاره‌ها» یک کار داستانی با این مضمون بود و از آنجا که من به شخصه متولد شهر مشهد هستم، قلباً دوست داشتم کاری برای امام رضا (ع) انجام دهم و نوعی ادای دین به حضرت داشته باشم. فیلمنامه این اثر را که نوشته محموداربابی بود، بسیار دوست داشتم و از نگاه من بسیار جای کار داشت. در نهایت سعی کردم کار را با کیفیتی خوب تولید کنم.

مزادآبادی در پاسخ به این پرسش که چرا به رغم اهمیت امام هشتم و حضور ایشان در سرزمین ما، آثار کمی با این مضمون ساخته شده است، گفت: واقعیت این است که تمام این موارد به سیاستگذاری در تلویزیون و سینما برمی‌گردد؛ وقتی مسئولان امر ضرورت پرداخته شدن به این موضوع را احساس کنند، طبیعتاً بودجه‌هایی متناسب با آن در نظر می‌گیرند. در این میان فیلمسازان و هنرمندان همواره آمادگی و اشتیاق کار برای امام رضا (ع) را دارند.

در واقع اگر پرداخت به این موضوع تا حدی کمرنگ به نظر می‌رسد، ریشه آن را بیش از همه باید در سیاست‌گذاری مسئولان جست‌وجو کرد. به خاطر دارم که جشنواره‌ای با نام امام رضا در مشهد وجود داشت که به این موضوع بسیار کمک می‌کرد و بستر بسیار مناسبی برای پویایی و توسعه تولیدات آثار شایسته با این مضمون بود. متأسفانه نمی‌دانم چرا، گاهی ما فراموش می‌کنیم حضور امام رضا (ع) در سرزمین ما، برکت است و باید قدر و ارزش آن را دانست. این قدردانی صرفاً به کلام نیست و باید در عمل کارهایی انجام شود که در شأن امام رفعت و مهربانی باشد.

جواد مزادآبادی با اشاره به ساخته شدن فیلم «عنکبوت مقدس» و حضور در جشنواره کن، ضرورت و اهمیت پرداخت به این مضمون را دوچندان دانست و افزود: سیاستی که غرب در راستای توهین به مقدسات ما پیش گرفته، به ویژه هدف‌گذاری این فیلم روی امام رضا (ع) و مشهد مقدس، همه نشان از اهمیت فعالیت بیشتر فیلمسازان ایرانی در این حوزه دارد.

به اعتقاد من باید در مقابل چنین اقداماتی، تمهیداتی اندیشیده شود. گاهی با آثاری مواجه هستیم که به صورت غیرمستقیم و در لطفه، مطلبی ضد مذهب را مطرح می‌کند، اما در این فیلم گویی شمشیر از رو بسته شده و به صورت مستقیم و صریح به مقدسات و ساحت امام رضا (ع) توهین می‌کند.

اینجا دیگر هیچگونه درنگی برای سکوت جایز نیست و باید پاسخی صریح و محکم داده شود. این پاسخ نیز مستلزم کار فرهنگی و هنری بسیار قوی در این زمینه است. همانطور که گفتیم، حرف زدن کافی نیست، باید زمینه‌هایی فراهم شود تا با تولیدات سینمایی قوی و شایسته ما نیز به نوبه خود از اعتقادات، اندیشه‌ها و مقدساتمان در سطوح جهانی دفاع کنیم.

از جواد مزادآبادی درباره دوقطبی و دسته‌بندی شدن موضوعات در سینمای ایران پرسیدیم، اینکه گاهی انگار اینطور به بازیگر تلقین شده که اگر یک فیلم روشنفکرانه بازی کرد دیگر فیلم ایدئولوژیک یا مذهبی بازی نکند و بالعکس. این کارگردان درباره اینگونه مرزبندی‌ها بیان کرد: این امر قطعاً به خاطر جهل و ناآگاهی کسانی است که پُز انتلاکتوتل به خود می‌گیرند و روشنفکری را در این می‌دانند که به مقوله مذهب ورود نکنند. البته این ماجرا صرفاً محدود به تعداد کمی از هنرمندان می‌شود و ما همیشه شاهد حضور در صد بالایی از بهترین بازیگران سینمای

سیداحمد میرعلایی: ارادت به امام هشتم در سینما نیازمند شناخت و بینش است

سیداحمد میرعلایی تهیه‌کننده سینما و از مدیران اسبق بنیاد سینمای فارابی در خصوص اهمیت

مضامین دینی و مذهبی مانند امام رضا (ع) در سینمای ایران، با تأکید بر نقش موثر فرهنگ در جامعه بیان کرد: این روزها نه فقط در ایران که در تمام کشورهای جهان، زیرساخت‌های فرهنگی بسیار شایان توجه هستند و نباید مغفول بمانند. در این میان جایگاه امام رضا (ع) طبعاً در میان ایرانیان جایگاه بسیار ویژه‌ای است اما در کنار این ارادت و علاقمندی، متأسفانه گاهی شاهد سوءاستفاده‌هایی بوده‌ایم. نام امام رضا و فرهنگ امام هشتم آنقدر بزرگ و مقدس است که تأثیرگذاری آن می‌تواند در بخش‌های مختلفی دیده شود. در کشور ما نه فقط در این خصوص، که در دیگر موارد فرهنگی، آن طور که باید درست کار نکرده‌ایم.

این مدیر فرهنگی در ادامه با اشاره به آسیب‌های پرداخت نادرست و سطحی از این موضوعات افزود: گاهی شاهد هستیم که بعضی‌ها صرفاً علاقه‌مند می‌شوند بدون اینکه دانش و مطالعه عمیقی داشته باشند، فیلم یا پروژه‌ای مذهبی تهیه کنند. باید توجه داشت موضوعاتی از این دست، از آنجا که ابعاد اثرگذاری وسیعی دارند، نیازمند آگاهی و اطلاعات جامع هستند. اساساً ورود به کار فرهنگی، سواد خاص خودش را می‌خواهد. ضمن آن که فیلمسازی، به مثابه پیشانی فرهنگ و هنر هر کشور دقت نظر ویژه‌ای می‌طلبد. او در پاسخ به این پرسش که چرا به رغم اهمیت ویژه امام هشتم، در حوزه سینما کمتر به این مضمون پرداخته شده است، گفت: من معتقدم از نظر کمی فیلم‌هایی ساخته‌ایم اما فیلم تأثیرگذار در این باب کم ساخته شده است.

در واقع فیلم‌هایی که تاکنون با این مضمون ساخته شده است، فاقد المان‌هایی هستند که این آثار را در سطح وسیع مطرح کنند. به اعتقاد من این موضوع می‌بایست مورد بررسی کارشناسانه قرار گیرد که چرا فیلم‌هایی از این دست نتوانسته راه خود را حتی در سطح جهانی باز کنند.

به همین جهت است که در صحبت‌هایم تأکید داشتم که نباید در ساخت چنین آثاری هیچانی و احساساتی وارد شد و باید با نگاه کارشناسانه به این موضوعات ورود کرد، در واقع ارادت به امام رضا باید همراه با شناخت و بینش باشد.

این وظیفه هنرمند است که با هنرش، خوراک خوب فرهنگی به جامعه بدهد. اگر هدف ساخت فیلمی با مضمون امام رضا (ع) است، صرفاً نشان دادن حرم ایشان در فیلم و چند جمله کفایت نمی‌کند. البته این موضوع تنها مربوط به سینماگران نیست. مدیریت سینمایی کشور نیز می‌بایست دانش و تعهد جامع و کاملی داشته باشد.

ک مقدس

امام رضا (ع) در فیلم‌های ایرانی؛ فرصت‌ها و غفلت‌ها
رضارضاداد، سیداحمد میرعلایی، مهرداد فرید و جواد مزادآبادی

امام رضا (ع)، کار کرده، در خصوص پرداختن به این مضمون بیان کرد: من درباره امامان و معصومین کارهای زیادی انجام داده‌ام. بخشی از این موضوع ریشه در عرق مذهبی و نگاه دینی در خانواده من دارد. به هر حال من در خانواده‌ای مذهبی بزرگ شده‌ام و از کودکی با این مضامین کاملاً آشنا بودم، دغدغه داشته‌ام و این دغدغه ذهنی را داشته‌ام که برای ائمه، کار هنری انجام دهم. در همین راستا، پیش‌تر، نماهنگ‌هایی نیز برای امام هشتم تهیه کرده بودم.